FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

fremsat den 24. oktober 1996 *

1. De præjudicielle spørgsmål i den foreliggende sag er blevet rejst under en tvist mellem selskabet Paul Daut (herefter »Daut GmbH«) og Oberkreisdirektor des Kreises Gütersloh, som er den kompetente tyske myndighed med hensyn til veterinærkontrol, vedrørende indførsler fra Belgien af fersk kød, der er maskinudbenet og frosset.

2. Daut GmbH ejer i Rheda-Wiedenbrück en kødforarbejdningsvirksomhed, som har den godkendelse, der kræves ifølge fællesskabsbestemmelserne. Den 3. august 1993 inspicerede Oberkreisdirektor virksomheden og beslaglagde herefter ca. to tons maskinudbenet og frosset kød, der var indført fra Belgien, og som senere skulle varmebehandles og markedsføres. I dette konkrete tilfælde var kødet blevet indkøbt hos det belgiske selskab Distriporc, som er indehaver af en virksomhed, der er godkendt til produktion af maskinudbenet kød.

3. Oberkreisdirektor beslaglagde det pågældende kød i medfør af § 17 i den tyske bekendtgørelse om hygiejniske krav ved handel med kød [1], som bl. a. forbyder indførsel til og produktion på tysk område af maskinudbenet kød. På grund af denne lovovertrædelse har tyske myndigheder ligeledes rejst straffesag mod Paul Daut, repræsentant efter loven for Daut GmbH. Amtsgericht Rheda-Wiedenbrück afsagde kendelse i straffesagen og pålagde Paul Daut en bøde på 13 500 DM. Daut GmbH appellerede til Verwaltungsgericht med påstand om at få sagen behandlet som hastesag for at få fastslået, at det var lovligt at indføre maskinudbenet og frosset kød med henblik på senere varmebehandling og forarbejdning. Straffesagen blev ved kendelse fra Amtsgericht Rheda-Wiedenbrück af 26. oktober 1994 udsat, indtil der forelå en afgørelse i sagen for Verwaltungsgericht. Påstanden om hastebehandling blev i første omgang afvist af Verwaltungsgericht Minden ved dom af 8. november 1994. Daut GmbH ankede dommen til Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen, Münster, som har fundet det nødvendigt at forelægge Domstolen følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

»Er det foreneligt med EF-traktatens artikel 30 og 36, sammenholdt med Rådets direktiv

1 — Verordnung über die hygienischen Anforderungen und amtlichen Untersuchungen beim Verkehr mit Fleisch af 30.10.1986 (BGBl. I, s. 1678), senest ændret ved lov af 27.4.1993 (BGBl. I, s. 512, særlig s. 552).

* Originalsprog: spansk.

64/433/EØF om sundhedsmæssige betingelser for produktion og afsætning af fersk kød (direktivet om fersk kød), som kodificeret i bilaget til Rådets direktiv 91/497/EØF af 29. juli 1991, som ændret ved Rådets direktiv 92/5/EØF af 10. februar 1992, og sammenholdt med direktiv 77/99/EØF om sundhedsmæssige problemer i forbindelse med handel med kødprodukter inden for Fællesskabet (direktivet om kødprodukter), som affattet ved bilaget til direktiv 92/5/EØF, at rekvisitus — under henvisning til § 17, stk. 1, nr. 2, i Verordnung über die hygienischen Anforderungen und amtlichen Untersuchungen beim Verkehr mit Fleisch (FIHV, den tyske bekendtgørelse af 30.10.1986 om hygiejniske krav og myndighedernes undersøgelser ved handel med kød), BGBl. I, s. 1678, senest ændret ved EØS-gennemførelsesloven af 27. april 1993, BGBl. I, s. 512, jf. s. 552 — gør indsigelse mod transport af frosset maskinudbenet kød over for en tysk EF-godkendt virksomhed, der er i stand til at foretage en varmebehandling, som omhandlet i direktivet om kødprodukter, og som køber frosset, maskinudbenet kød af en belgisk EF-godkendt virksomhed efter den belgiske EF-veterinærmyndigheds bestemmelse for at varmebehandle det efter direktivet om kødprodukter og videreforarbejde det, og kræves det i benægtende fald, at der handles i forståelse med den kompetente tyske veterinærmyndighed og mellem hvem?«

4. Inden jeg går over til at behandle det af den nationale ret rejste problem og besvare de forelagte spørgsmål, vil jeg gennemgå de fællesskabsbestemmelser, der gælder for handel med fersk kød inden for Fællesskabet.

Den retlige ramme

5. Fællesskabsinstitutionerne har fastsat de sundhedsmæssige betingelser, der mindst skal opfyldes ved produktion og afsætning af fersk kød inden for hele Fællesskabet for at beskytte den offentlige sundhed. Det har været nødvendigt at harmonisere reglerne vedrørende produktion og afsætning af kød for at sikre den frie bevægelighed for kødprodukter i det indre marked, navnlig efter ophævelsen af veterinærkontrollen ved grænserne mellem medlemsstaterne. Ifølge fællesskabsreglerne skal handel inden for Fællesskabet med kød og kødprodukter finde sted under overholdelse af ensartede sundhedsmæssige bestemmelser, som erstatter de nationale regler, der tidligere blev anvendt af medlemsstaterne, for at mindske eller fjerne de tekniske hindringer for handel med disse produkter, som følger af anvendelsen af forskellige nationale sundhedsmæssige bestemmelser.

6. De vigtigste fællesskabsbestemmelser vedrørende handel med kødprodukter er følgende: Direktiv 91/497/EØF om ændring og

kodificering af direktiv 64/433/EØF [2], som finder anvendelse på fersk kød beregnet til menneskeføde, nemlig kød af kvæg, svin, får og geder og kød af hovdyr, holdt som husdyr; direktiv 71/118/EØF [3] om handel med fjerkrækød; direktiv 91/495/EØF [4] om kaninkød og kød af opdrættet vildt; direktiv 77/99/EØF, som ændret og ajourført ved direktiv 92/5/EØF [5], som vedrører tilvirkning, oplagring og transport af kødprodukter; og direktiv 94/65/EF [6], som finder anvendelse på hakket kød og tilberedt kød.

7. »Maskinudbenet kød« er fersk kød. Der er tale om kødrester, som bliver siddende på dyrets ben efter opskæringen og udtagningen af kødet, og som udvindes mekanisk og anvendes til menneskeføde. Maskinudbenet kød er meget letfordærveligt, fordi det er en meget stor overflade, der bliver udsat for luftens påvirkning og for infektioner. Dette kendetegn indebærer overholdelse af strenge sundhedsmæssige regler for at undgå, at forbruget af dette ferske kød skader forbrugernes sundhed.

8. Med hensyn til maskinudbenet fersk kød af kvæg, svin, får og geder og kød af hovdyr, holdt som husdyr bestemmes det i artikel 6, stk. 1, i direktiv 64/433, at medlemsstaterne skal drage omsorg for, at

»...

c) maskinudbenet kød underkastes varmebehandling i overensstemmelse med direktiv 77/99/EØF

...

g) de under de foregående afsnit omhandlede behandlinger foretages på oprindelsesvirksomheden eller enhver anden virksomhed, som udpeges af embedsdyrlægen.

...«

2 — Rådets direktiv af 29.7.1991 om ændring og kodificering af direktiv 64/433/EØF om sundhedsmæssige problemer vedrørende handelen med fersk kød inden for Fællesskabet med henblik på at udvide dets anvendelsesområde til også at omfatte produktion og afsætning af fersk kød (EFT L 268, s. 69).

3 — Rådets direktiv af 15.2.1971 om sundhedsmæssige problemer i forbindelse med handel med fersk fjerkrækød (EFT 1971 I, s. 97).

4 — Rådets direktiv af 27.11.1990 om sundhedsmæssige og dyresundhedsmæssige problemer i forbindelse med produktion og afsætning af kaninkød og kød af opdrættet vildt (EFT 1991 L 268, s. 41).

5 — Rådets direktiv af 10.2.1992 om ændring og ajourføring af direktiv 77/99/EØF om sundhedsmæssige problemer i forbindelse med handel med kødprodukter inden for Fællesskabet og om ændring af direktiv 64/433/EØF (EFT L 57, s. 1).

6 — Rådets direktiv af 14.12.1994 om krav til fremstilling og afsætning af hakket kød og tilberedt kød (EFT L 368, s. 10).

9. Med hensyn til maskinudbenet fersk kød af fjerkræ, kaniner eller opdrættet vildt hedder det både i artikel 5, stk. 3, i direktiv 71/118 og i artikel 6, stk. 4, i direktiv 91/495, som har samme ordlyd, og som er tilføjet ved artikel 17 i direktiv 94/65:

»Medlemsstaterne sørger for, at maskinsepareret kød kun kan indgå i samhandelen, hvis det forinden er varmebehandlet i henhold til direktiv 77/99/EØF i den første virksomhed eller en anden virksomhed, som den kompetente myndighed har udpeget.«

10. Varmebehandlingen, som er absolut nødvendig på grund af maskinudbenet køds meget letfordærvelige karakter, skal finde sted inden afsætningen, uanset hvilken type fersk kød der er tale om. I tilfælde af fjerkrækød, kaninkød og kød af opdrættet vildt er handelen inden for Fællesskabet med maskinudbenet kød betinget af en forudgående varmebehandling. Er der derimod tale om kød af kvæg, svin, får og geder og kød af hovdyr, holdt som husdyr, er direktiv 64/433 ikke udtrykkeligt til hinder for handel inden for Fællesskabet med kød, der er maskinudbenet inden varmebehandlingen.

11. I direktiv 77/99, som ændret og ajourført ved ovennævnte direktiv 92/5, er der i artikel 4 fastsat mulighed for denne type behandling, idet det hedder:

»Foruden kravene i artikel 3 drager medlemsstaterne omsorg for, at

1) kødprodukterne

a) tilberedes ved varmebehandling, med saltlage, ved marinering eller ved tørring ...«

12. Som det kan ses, findes der endnu ikke generelle fællesskabsbestemmelser, som harmoniserer de sundhedsmæssige betingelser for produktion og afsætning af maskinudbenet kød, selv om det udtrykkeligt er bestemt

i artikel 21 i direktiv 94/65, at der skal vedtages sådanne bestemmelser:

»Inden den 1. januar 1996 fastsætter Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen de hygiejnebestemmelser, der skal gælde for

...

b) produktion og anvendelse af maskinsepareret kød.«

13. Dette EF-direktiv, som fastsætter de grundlæggende betingelser for handel med fersk kød, suppleres for så vidt angår fremgangsmåden af direktiv 89/608/EØF [7], der gør det muligt for de kompetente veterinærmyndigheder i de forskellige medlemsstater at samarbejde indbyrdes med henblik på at sikre bedre overholdelse af veterinærlovgivningen.

7 — Rådets direktiv af 21.11.1989 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og om samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af de veterinære og zootekniske bestemmelser (EFT L 351, s. 34).

Det første præjudicielle spørgsmål

14. Med det første spørgsmål ønsker den tyske ret afklaret, om det fuldstændige forbud mod at indføre maskinudbenet og frosset kød, der er fastsat i tysk lovgivning, er foreneligt med bestemmelserne i direktiv 64/433 og i givet fald artikel 30 og 36 i EF-traktaten.

Fortolkning af direktiv 64/433

15. For så vidt angår kvæg, svin, får og geder samt hovdyr, holdt som husdyr, er det i artikel 6, stk. 1, litra c) og g), i direktiv 64/433 bestemt, at maskinudbenet kød skal underkastes varmebehandling i overensstemmelse med direktiv 77/99, og at varmebehandlingen skal foretages på oprindelsesvirksomheden eller enhver anden virksomhed, som udpeges af embedsdyrlægen. Ifølge de nævnte bestemmelser er forbruget af denne type kød altid betinget af en forudgående varmebehandling, der skal beskytte forbrugernes sundhed. Behandlingen kan foretages på den virksomhed, der har foretaget den mekaniske udbening af kødet, eller på »enhver anden virksomhed, som udpeges af embedsdyrlægen«. I sidstnævnte tilfælde kan det maskinudbenede kød bringes i handelen før varmebehandlingen, men ikke forbruges.

16. For at kunne give den tyske ret det svar, den ønsker, må det først afklares, om embedsdyrlægen, når han pålægger en anden virksomhed end den, hvor maskinudbeningen af kødet har fundet sted, at varmebehandle kødet, skal begrænse sig til virksomheder, der ligger i oprindelseslandet, eller om denne »anden virksomhed« kan ligge i enhver anden medlemsstat.

17. Den tyske regering er gået ind for en restriktiv fortolkning af direktiv 64/433, idet den har hævdet, at den virksomhed, der udpeges af embedsdyrlægen, altid skal ligge i oprindelsesmedlemsstaten, hvor maskinudbeningen af kødet har fundet sted. Efter den tyske regerings opfattelse skal kød, som skal sendes fra én medlemsstat til en anden, i medfør af direktiv 77/99 først underkastes en kontrol foretaget af en embedsdyrlæge i oprindelsesmedlemsstaten, der kan attestere kødets sundhed. Men maskinudbenet kød opfylder først sundhedsbetingelserne, når det har været underkastet en varmebehandling, som logisk altid skal finde sted i oprindelsesmedlemsstaten. En nedfrysning af det maskinudbenede kød sikrer ikke kødet den sundhed, der er nødvendig for handel inden for Fællesskabet. Ifølge den tyske regering bekræftes denne fortolkning af artikel 17 i direktiv 94/65, som forbyder handel med maskinudbenet fjerkrækød, kaninkød eller kød af opdrættet vildt, såfremt kødet ikke først er blevet varmebehandlet.

18. Efter min opfattelse kan denne restriktive fortolkning af direktiv 64/433 ikke antages. I henhold til artikel 6, stk. 1, litra g), i direktiv 64/433 kræves der nemlig, som anført af Kommissionen i dens indlæg, en tidsmæssig og geografisk nærhed mellem maskinudbeningen af kødet og dets varmebehandling. Derfor er der fastsat to muligheder, nemlig enten at foretage maskinudbeningen og varmebehandlingen på samme virksomhed, hvilket er at foretrække, eller at give embedsdyrlægen tilladelse til at udpege en anden virksomhed, hvor det maskinudbenede kød kan underkastes varmebehandlingen. I sidstnævnte tilfælde har kravet om geografisk nærhed til formål at neutralisere de skadelige virkninger, som selve transporten af denne type kød, der er meget letfordærveligt, kan have på sundheden.

19. Når sidstnævnte mulighed anvendes, er embedsdyrlægen ikke forpligtet til at udpege et slagteri i kødets oprindelsesmedlemsstat med henblik på varmebehandlingen. I artikel 6, stk. 1, litra g), i direktiv 64/433 er der tale om »enhver anden virksomhed«, dvs. at virksomheden kan ligge både i oprindelsesmedlemsstaten og i den medlemsstat, som kødet er bestemt til. Det er embedsdyrlægen, der for at undgå enhver sundhedsmæssig risiko som følge af transporten skal vælge den virksomhed, hvor det er mest hensigtsmæssigt at varmebehandle det maskinudbenede kød. Ifølge dette kriterium er det muligt, at et slagteri, der ligger i en anden medlemsstat tæt ved grænsen, vil kunne varmebehandle denne type kød på en sundhedsmæssig mere sikker måde, end det kan gøres af andre virk-

somheder i oprindelsesmedlemsstaten, som kan være beliggende væsentligt længere væk.

20. Denne fortolkning af direktiv 64/433 muliggør handel med og transport af det maskinudbenede kød inden for Fællesskabet, inden det varmebehandles, og er således den fortolkning, der bedst overholder princippet om frie varebevægelser, et princip, som ifølge Domstolens praksis hører til fællesmarkedets grundlæggende principper [8].

Endvidere er der sikret tilstrækkelig beskyttelse af den offentlige sundhed, idet embedsdyrlægen i oprindelsesmedlemsstaten for det maskinudbenede kød har mulighed for at tillade eller forbyde varmebehandlingen på en virksomhed i en anden medlemsstat, afhængig af omstændighederne. Det samarbejde mellem medlemsstaternes dyrlæger, der er fastsat i direktiv 89/608, giver tilstrækkelig mulighed for at overvåge sundhedstilstanden i det maskinudbenede kød, som sendes til en anden medlemsstat med henblik på varmebehandling efter afgørelse fra embedsdyrlægen i oprindelsesmedlemsstaten.

21. Den fortolkning af direktiv 64/433, jeg foreslår, er ikke i strid med bestemmelserne i artikel 17 i direktiv 94/65, hvorved det forbydes at lade maskinsepareret fjerkrækød, kaninkød og kød af opdrættet vildt indgå i samhandelen, førend det er varmebehandlet. Når der er tale om kød af disse dyr, skal varmebehandlingen altid foretages i oprindelsesmedlemsstatens virksomheder, da der ikke er mulighed for at handle med kødet inden for Fællesskabet før varmebehandlingen. Ifølge Kommissionen skyldes nævnte forbud denne type køds særlige modtagelighed som følge af vanskeligheden ved at kontrollere det foder, som fjerkræ, kaniner og opdrættet vildt får. Maskinudbenet kød af kvæg, svin, får og geder og kød af hovdyr, holdt som husdyr, er mindre letfordærveligt end fjerkrækød, kaninkød og kød af opdrættet vildt, hvilket er grunden til, at det er tilladt at handle med kødet inden for Fællesskabet inden den varmebehandling, som skal finde sted, før kødet markedsføres.

22. I betragtning af det ovenfor anførte finder jeg ikke, at direktiv 64/433 giver en medlemsstat mulighed for helt at forbyde indførsel af kød, der er maskinudbenet i en anden medlemsstat, og som indføres i førstnævnte medlemsstat for dér at blive varmebehandlet og herefter markedsført. Følgelig er de tyske bestemmelser, der indeholder et sådant forbud, uforenelige med direktiv 64/433, som ændret og kodificeret ved direktiv 91/497, hvis gennemførelse skal sikres ved de nationale retter i henhold til Domstolens praksis med hensyn til privates ret til at påberåbe sig direktiverne [9].

8 — Dom af 19.3.1991, sag C-205/89, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 1361, præmis 9.

9 — Se bl. a. dom af 19.1.1982, sag 8/81, Becker, Sml. s. 53, af 26.2.1986, sag 152/84, Marshall, Sml. s. 723, af 14.7.1994, sag C-91/92, Faccini Dori, Sml. I, s. 3325, og af 6.7.1995, sag C-62/93, BP Supergaz, Sml. I, s. 1883.

Subsidiær besvarelse: direktiv 64/433's forenelighed med traktatens artikel 30 og 36

23. Ifølge den fortolkning af artikel 6, stk. 1, litra g), i direktiv 64/433, som jeg foreslår, bliver der ikke spørgsmål om, hvorvidt de tyske myndigheders forbud mod at indføre maskinudbenet kød er uforeneligt med traktatens artikel 30 og 36.

Spørgsmålet er kun aktuelt, såfremt Domstolen finder, at varmebehandlingen altid skal gennemføres på en virksomhed i kødets oprindelsesland, og at direktiv 64/433 følgelig er til hinder for handel inden for Fællesskabet med maskinudbenet kød, som ikke har været varmebehandlet. I dette tilfælde, som jeg kort vil komme ind på, er de tyske bestemmelser udtryk for en passende anvendelse af direktiv 64/433, og det vil da være nødvendigt at se på, om dette EF-direktiv er foreneligt med traktatens artikel 30 og 36.

24. Ved traktatens artikel 30 forbydes kvantitative indførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning. Dette forbud gælder de af medlemsstaterne opstillede hindringer for varebevægelserne inden for Fællesskabet samt de hindringer, der opstår ved anvendelsen af fællesskabsbestemmelserne [10]. Ifølge Domstolens faste praksis »gælder forbuddet mod kvantitative restriktioner samt foranstaltninger med tilsvarende virkning ikke blot for nationale foranstaltninger, men også for foranstaltninger, der udgår fra fællesskabsinstitutionerne« [11].

25. Forbuddet mod at indføre maskinudbenet kød, som ikke er blevet varmebehandlet, udgør en kvantitativ indførselsrestriktion, som er forbudt i henhold til traktatens artikel 30. Der er endog tale om den alvorligste hindring for handel inden for Fællesskabet, eftersom en sådan handel fuldstændig udelukkes.

26. Dette indførselsforbud er formelt diskriminerende, da det alene vedrører maskinudbenet kød med oprindelse i andre medlemsstater. Forbuddet kan således alene begrundes i et af de i traktatens artikel 36 opregnede hensyn og ikke i de tvingende hensyn, som Domstolen har nævnt i »Cassis de Dijon«-dommen [12].

10 — Se bl. a. M. López Escudero: *Los obstáculos técnicos al comercio en la Comunidad Económica Europea* (de tekniske handelshindringer inden for Det Europæiske Økonomiske Fællesskab), Grenada, 1991, s. 241-247, og P. Oliver: »La législation communautaire et sa conformité avec la libre circulation des marchandises«, *Cahiers de droit européen*, 1979, nr. 2, s. 245.

11 — Dom af 9.8.1994, sag C-51/93, Meyhui, Sml. I, s. 3879, præmis 11, af 17.5.1984, sag 15/83, Denkavit, Sml. s. 2171, og af 29.2.1984, sag 37/83, Rewe Zentrale, Sml. s. 1229.

12 — Dom af 20.2.1979, den såkaldte »Cassis de Dijon«-dom, sag 120/78, Rewe Zentrale, Sml. s. 649, af 17.6.1981, sag 113/80, Kommissionen mod Irland, Sml. s. 1625, af 11.10.1990, sag C-196/89, Nespoli et Crippa, Sml. I, s. 3647, og af 25.7.1991, forenede sager C-1/90 og C-176/90, Aragonesa de Publicidad Exterior et Publivía, Sml. I, s. 4151.

27. I den foreliggende sag er der henvist til den beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, der er nævnt i artikel 36, som begrundelse for forbuddet mod at indføre maskinudbenet kød, som ikke er blevet varmebehandlet. Det er givet, at der er sundhedsmæssige risici i forbindelse med transport af sådant kød før varmebehandlingen på grund af kødets letfordærvelige karakter, og at beskyttelsen af den offentlige sundhed har almen interesse og ikke må bringes i fare ved en fri handel inden for Fællesskabet med denne type kød.

Ifølge Domstolens praksis [13] må det dog undersøges, om indførselsforbuddet er det eneste middel til at undgå de nævnte sundhedsmæssige risici, eller om der tværtimod findes andre midler, som gør det muligt at nå dette mål uden en så voldsom begrænsning af handelen inden for Fællesskabet med maskinudbenet kød.

28. Efter min opfattelse er indførselsforbuddet et uforholdsmæssigt kraftigt middel til at undgå de eventuelle sundhedsmæssige risici, som handel inden for Fællesskabet med maskinudbenet kød medfører. Som Kommissionen har bemærket, og som den tyske forelæggelsesret har anført, kan beskyttelsen af den offentlige sundhed sikres ved at indføre en forpligtelse til at fryse sådant kød og transportere det i frosset tilstand. Denne forpligtelse vil sammen med den overvågning, der sikres af oprindelseslandets dyrlæge i samråd med indførselslandets dyrlæge, sikre det maskinudbenede køds sundhed uden at forhindre handel med det inden for Fællesskabet inden varmebehandlingen.

29. Følgelig finder jeg, at det forbud mod indførsel af denne type kød, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, litra c) og g), i direktiv 64/433, udgør en kvantitativ indførselsrestriktion i strid med traktatens artikel 30. At direktiv 64/433 er vedtaget i henhold til traktatens landbrugspolitiske bestemmelser ændrer ikke ved denne konklusion. Som Domstolen har udtalt [14], skal de udstrakte beføjelser, der er tillagt fællesskabsinstitutionerne med henblik på at gennemføre den fælles landbrugspolitik, udøves ud fra synspunktet markedets enhed og under udelukkelse af enhver foranstaltning, der modvirker ophævelsen af told og kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning mellem medlemsstaterne. Det forbud mod at indføre maskinudbenet kød, der er fastsat i direktiv 64/433, udgør en uforholdsmæssig kraftig kvantitativ restriktion, som ikke kan betragtes som et skridt på vej til dette produkts frie bevægelighed inden for Fællesskabet.

Det andet præjudicielle spørgsmål

30. Da jeg finder, at direktiv 64/433 tillader, at kød, der er maskinudbenet i Belgien,

13 — Se bl. a. dom af 14.7.1994, sag C-17/93, Van der Veldt, Sml. I, s. 3537, præmis 30.

14 — Dom af 20.4.1978, forenede sager 80/77 og 81/77, Commissionnaires Réunis, Sml. s. 927, præmis 35.

indføres til Tyskland med henblik på varmebehandling og senere markedsføring, må jeg også besvare det andet spørgsmål fra den tyske forelæggelsesret. I dette spørgsmål nævnes muligheden af, at den belgiske dyrlæge handler i forståelse med de kompetente tyske veterinærmyndigheder.

31. Direktiverne om produktion og afsætning af fersk kød og kødprodukter indeholder ingen bestemmelser om et systematisk samarbejde mellem oprindelseslandets veterinærmyndigheder og indførselslandets veterinærmyndigheder, som kan anvendes på indførsel af maskinudbenet kød, der ikke er varmebehandlet.

32. Ved direktiv 89/608 er der imidlertid fastsat en procedure for gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder samt samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af de veterinære og zootekniske bestemmelser i det indre marked. Der er ingen tvivl om, at nævnte procedure finder anvendelse på indførsel af maskinudbenet kød, og de pågældende medlemsstaters veterinærmyndigheder kan følge proceduren for at sikre en korrekt beskyttelse af den offentlige sundhed.

33. I medfør af dette direktivs artikel 2, stk. 2, skal hver medlemsstat meddele de øvrige medlemsstater og Kommissionen, hvilken central myndighed der er kompetent til at kanalisere bistanden og samarbejdet med hensyn til veterinær- og zooteknisk kontrol. De dyrlæger, der udøver kontrollen i de virksomheder, hvor maskinudbeningen af kødet finder sted, og i de virksomheder, hvor kødet varmebehandles, skal således stile deres anmodninger om samarbejde til de tilsvarende centrale myndigheder i indførselslandet. Disse kan derefter organisere deres samarbejde under anvendelse af de regler om bistand uden forudgående anmodning eller bistand efter anmodning, der er fastsat i direktiv 89/608.

34. I direktivets artikel 6 hedder det:

»På anmodning af den bistandssøgende myndighed skal den bistandssøgte myndighed ved mistanke om uregelmæssigheder inden for sit virkeområde udøve, lade udøve eller forstærke en særlig overvågning af:

a) virksomhederne

b) steder, hvor der oplagres varer

c) de angivne varebevægelser

d) transportmidlerne.«

De veterinære myndigheder i oprindelsesmedlemsstaten for det maskinudbenede kød og veterinærmyndighederne i indførselslandet kan påberåbe sig denne bestemmelse for at udløse den bistand efter anmodning og bistand uden forudgående anmodning, der er nødvendig for at undgå de eventuelle sundhedsmæssige risici i forbindelse med indførslen af maskinudbenet kød, som endnu ikke er varmebehandlet.

Forslag til afgørelse

35. I betragtning af det ovenfor anførte, foreslår jeg, at Domstolen besvarer de præjudicielle spørgsmål som følger:

»1) Artikel 6, stk. 1, litra c) og g), i direktiv 64/433/EØF, som ændret og kodificeret ved direktiv 91/497/EØF, er til hinder for, at en medlemsstat forbyder en godkendt virksomhed at indføre kød, der er maskinudbenet og frosset i en godkendt virksomhed i en anden medlemsstat med henblik på senere varmebehandling og forarbejdning, når embedsdyrlægen i oprindelsesmedlemsstaten har udpeget den virksomhed i indførselsmedlemsstaten, der skal foretage varmebehandlingen og forarbejdningen.

2) Veterinærmyndighederne i det maskinudbenede køds oprindelsesmedlemsstat og veterinærmyndighederne i indførselsmedlemsstaten kan i medfør af den procedure, der er fastsat i direktiv 89/608/EØF, bistå hinanden efter anmodning eller uden forudgående anmodning for at undgå de eventuelle sundhedsmæssige risici, der er forbundet med indførsel af maskinudbenet kød, der endnu ikke er varmebehandlet.«